

правореализацией, что повысит уровень правовой определённости и практической достоверности. Как следствие, это должно обусловить возникновение и развитие атмосферы доверия, поскольку только в такой среде возможно развитие и функционирование цифровой экономики.

Термин «Цифровая экономика» это не только название национального проекта. Это новая структура организации общественной жизни, новые способы формирования производственных цепочек, новый уклад социально-экономических отношений и принятия управленческих решений, существенное изменение приоритетов, ценностей и поведения в обществе.

Разработка программ, сервисов, основанных на использовании информационно-телекоммуникационных сетей, технологиях распределённых реестров (блокчейна), анализе данных, создании виртуальной

и дополненной реальности формирует новый ландшафт экономики, оказывает серьёзное влияние на рынок финансовых услуг, пользовательское

поведение, и как следствие – на структуру доходов государственных бюджетов, состояние конкурентоспособности и безопасности государства.

Если не забывать, что все разработки и улучшения мобильных приложений направлены на пользователя, то есть, нас с вами, получается, сам человек выступает драйвером изменения рынка и его технологий. У каждого есть определенная потребность, которую рынок должен удовлетворить. Вся цифровизация идет от запросов и нужд покупателя.

Получается, жизнь пользователя будет только улучшаться, финансовые институты будут делать все, чтобы клиент не только не потерял свои деньги, но и приумножил их. Пользование продуктами финансовых институтов становится все понятнее и ближе всем слоям общества – и это знак сближения не только технологий и пользователей, но и бизнеса с пользователями и государства с пользователем. А это, на мой взгляд, большой шаг навстречу прозрачной экономике.

Список литературы

1. Савельев А. И. Некоторые риски токенизации и блокчейнизации гражданско-правовых отношений. Закон. 2018. № 2. С. 36–52.

2. Янковский Р. М. Проблематика правового регулирования децентрализованных систем на примере смарт-контрактов // Государственная служба. 2018. № 2. С. 64–68.

3. Янковский Р. М. Проблемы правового регулирования криптовалют. Приложение «Право и бизнес» к журналу «Предпринимательское право». 2018. № 1. С. 45–51.

Жасыл экономиканы жетілдіру – замана талабы

¹Рахимжанова Р.А., ²Макалакова Б.М., ³Әлімжанұлы Р.

¹ Экономика және халықаралық бизнес кафедрасының профессор ассистенті. ²

Экономика және халықаралық бизнес кафедрасының оқытушысы, э.ғ.м.

³ «Әлемдік экономика» мамандығы бойынша 4 курс студенті

orymbekova.raushan@mail.ru,

beine_79@mail.ru, roma.alim09@gmail.com

^{1,2,3} академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті, Қарағанды қ.

Жасыл экономика – бұл табиғи қорларды тиімді пайдалану есебінен қоғамның әлауқатын сақтауға бағытталған, сондай-ақ, соңғы пайдалану өнімдерін өндірістік циклге қайтаруды қамтамасыз ететін экономика. Жасыл экономиканың негізінде – таза немесе «жасыл» технологиялар жатыр. Жалпы, осы экономиканы жүзеге асыру мақсатында заңнамаларымызға енгізілген өзгерістер жаңартылатын энергия көздерін пайдаланушы энергия өндіруші компанияларды қолдауға, экологиялық таза көлік құралдары өндірісін

ынталандыруға, сонымен қатар, су ресурстарының бөлінісі арқылы қоршаған ортаның жай-күйін жақсартуға, қоршаған ортаны қорғау саласындағы проблемалы салаларды жетілдіруге және реттеуге бағытталған. Бұл, сәйкесінше, экономиканың түрлі салаларының дамуына он әсерін тигізеді. Дүние жүзі халықтары өзінің қажеттіліктерін қамтамасыз ету мақсатында орасан зор энергия тұтынуда, соның салдарынан қазіргі таңда энергия тапшылығы байқалуда. Осы мәселенің алдына, энергия тапшылығын жою үшін балама энергия көздерін пайдалану өте маңызды.

Елімізде жаңартылған энергия көздерін дамытуға жасыл жолдарына көшуіне Парламент қабылдаған Заңмен, Астанадағы «Болашақ – энергия» ЭКСПО – 2017 көрмесінің өтуісөзсіз қуатты серпіліс берді. Біздің мемлекетіміз «жасыл» экономикаға ауысу саласындағы саясатты белсенді жүргізіп жатқанда, біз осы үдерістің бөлігі ретінде қазірден бастап «таза» болашақты құруға қадамдар жасай аламыз. Жасыл экономика стратегиясының маңызды құрамдастарының бірі – тұрақты технологияларды дамыту мен енгізуге жәрдемдесу болып табылады [1].

Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымының (ЭЫДҰ) классификациясына сәйкес жасыл технологиялармен біз әлемдегі келесі мәселелерді шеше аламыз.

- қоршаған ортаны басқару (қалдықтарды басқару, су мен ауаның ластануын бақылау және т.б.);

- жаңартылатын көздерден энергия өндіру (күн энергиясы, жел энергиясы, биоотын және т.б.);

- климаттың өзгеруін азайту;

- атмосфераға зиянды шығарындыларды азайту;

- отынды пайдалану тиімділігін арттыру.

Әлемдегі жасыл экономиканың дамуы:

2016–2025 жылдардағы әлемде жасыл технологиялар нарығын дамыту перспективалары

Сегменттер нарық жасыл технологиялар	2016	2025	2025 г. к 2016 г. (раз)	жылы орташа жылдық өсу қарқыны 2016–2025 гг., %
	Млрд евро	Млрд евро		
Экологиялық таза өндіру, энергияны жинақтау және бөлу (ЖЭК, сақтау, Smartgrid және т.б.)	667	1164	1,75	6,4
Энергия тиімділігінің ішкі нарығы	837	1491	1,8	6,6
Шикізат пен материалдарды тиімді пайдалану (оның ішінде қазба шикізатының биологиялық алмастырғыштарын өндіру)	521	1048	2,0	8,1

Экологиялық тұрақты ұтқырлық (жаңакөліктехнологияларынжәнебиоотынөндірісіндамыту)	412	988	2,4	10,2
«Циркулярлық» экономика (қалдықтардыбасқаруэкономикасы)	110	210	1,9	7,4
Экологиялық тұрақты суды басқару (ағындысулардыбасқарудыңәртүрліаспектілерін қосалғанда)	667	1001	1,5	4,6
Барлығы:	3214	5902	1,8	6,9

Негізінен және өз кезегінде ықтимал жасыл өсудің негізгі драйвері болып табылатын еңбек нарығы үшін мүмкіндік. Динамикалық жауаптар мен жақсы жұмыс істейтін еңбек нарықтары жасыл және ресурстарды үнемдейтін экономикаға көшуді жеңілдетудің кілті болып табылады. Тұрақты экономикаға көшу, олардың кейбіреулері жұмыспен қамту үлгілері мен жұмысшылардың кәсіптік профильдерінде айтарлықтай күрт өзгерістер әкеледі. Қазақстанда 500 мыңнан астам жаңа жұмыс орны құрылып, жалпы ішкі өнімнің 3%-ға артады. Өмір сүру сапасының жоғары стандарттарын қамтамасыз етеді және нәтижесінде жақсы орын алады. Әлемнің ең дамыған 30 елінің қатарына кіреді. Ол үшін алынған электр энергиясының үлесі жаңартылатын көздер 2050 жылға қарай 50%-ға жетуі тиіс, ал ЖІӨ-нің энергиясыйымдылығы базалық деңгеймен салыстырғанда 2030 жылға қарай 25%-ға төмендейді деп күтілуде [2].

2008 жылғы деңгей. Жасыл энергетика қағидаттарын енгізу экономиканың әртүрлі салаларында жүзеге асырылуда, бірақ ең көп байқалатыны жаңартылатын энергия көздерін дамытудың әлемдік тәжірибесіне сәйкес келетін энергетика және ауыл шаруашылығы саласындағы жасыл жобалар.

Қазақстанда «жасыл экономика» бағдарламасы бойынша жұмыстар үш негізгі кезеңде жүргізіледі: Бірінші кезеңде 2013-2020 жылдары мемлекеттің негізгі басымдығы ресурстарды тиімді пайдаланумен коршаған ортаны қорғау қызметінің тиімділігін арттыру, сол сияқты «жасыл» инфрақұрылым құру болады. Екінші кезең барысында 2020-2030 жылдары қалыптасқан жасыл инфрақұрылым негізінде суды үнемдеп пайдалану, қалпына келетін энергетиканы дамытуды ынталандыру мен кеңінен енгізуді қолдау, энергетикалық стандарттар негізінде құрылыс жүргізіледі. Үшінші кезеңде 2030-2050 жылдары ұлттық экономиканы «үшінші өнеркәсіптік төңкеріс» қағидасына көшу қарастырылған. Ол табиғи ресурстарды олардың жаңартылумен тұрақтылық негізінде қолданылуын пайымдайды [3]. Тұжырымдама бойынша «Жасыл экономикаға» көшу шаралары мынандай бағыттар бойынша жүзеге асырылады: су ресурстарын тұрақты пайдалану, тұрақты және жоғары өнімді ауыл шаруашылығын дамыту, энергияны үнемдеу мен энергетикалық тиімділікті арттыру, қалдықтарды басқару жүйесі, ауаны ластауды азайту, экожүйелерді тиімді басқару [2].

Қорыта айтатын болсақ, «Жасыл экономика» сынды ауқымды бағыттардың елді біріктіруге жұмыс жасауы көңіл қуантарлық жағдай. Көз қуанды, көңіл қалпына келді, ендігі мақсат – зардап шеккен табиғаттың жаралы дерттерін жазу. Экологиялық мәселелерді шешу жолында кішкене де болсын қызмет атқарсаңыз, бұл – келешек ұрпақ мүддесі үшін жасаған табиғат алдындағы өтелген борыш болмақ.

Жасыл экономика – бұл экономикалық көрсеткіштердің өсуіне емес, қоршаған ортаны сапалы дамытуға бағытталған экономика, оның ішінде жаһандық геозкожүйенің тепе-теңдігін сақтай отырып, халықтың әл-ауқатын жақсарту және әлеуметтік әділеттілікке қол жеткізу. Тұтынуды қысқарту жасыл экономикада шешуші рөл атқарады, қалпына келмейтін ресурстар, шығарындыларды азайту, тереңірек өңдеу, шикізат, жер өңдеудің ғылыми негізделген әдістері, геозкожүйені сақтау болып табылады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Анасимов С.П. Жасыл экономика және электр энергетикасы – 2013ж.
2. Қазақстан Республикасының «Жасыл экономикаға» көшуі туралы тұжырымдамасы, 2013 ж.
3. Әлемдік экономика және халықаралық қатынастар – 2014 ж.

Воздействие цифровой трансформации на развитие экономики

А.Н.Рахимова¹, М.Е. Ахметова², Н.Ш. Мухамединова³, Т.Х. Хасанов⁴, Н.И. Каглян⁵

¹м.э.н, преподаватель кафедры экономики и международного бизнеса

^{2,3,4,5} студенты 3 курса бакалавриата

rahimova12@mail.ru

^{1,2,3,4,5}. Карагандинский университет имени академика Е.А.Букетова, г.Караганда

Аннотация: Позывом цифровой трансформации объято всё общество. В сегодняшнем мире большие технологические процессы представляют все без исключения немаловажную роль в формировании экономике государства. Данные технологические процессы предоставили несколько положительных преимуществ для жителей а также коммерциала к возникновению новейших способностей с целью ведения бизнеса а также формированию новейших товаров.

Ключевые слова: цифровизация, конкурентоспособность, экономика, развитие.

После минувших десятилетий общество стремительными темпами перемещается к экономике новейшего вида, главным инструментом ее развития являются цифровые технологические процессы. Увеличение значимости информативных технологий в труде собственном а также правительственном разделов считается базой с целью перехода к цифровому государству.

Согласно мониторингам основных всемирных специалистов, к 2020 г. 25% международный экономики станет цифровой, а также введение технологий цифровизации экономики, позволяющих стране, бизнесу а также окружению продуктивно взаимодействовать, становится все без исключения наиболее гибким а также активным действием.[1]

Власть а также муниципальные аппараты Казахстана, осознавая значимость информатизации сообщества а также формирования цифровых технологий в установлении долговременного финансового увеличения, получают интенсивное содействие в формировании этой области равно как одного из основных течений общегосударственной политической деятельности.

Основанием для цифрового изменения экономики Казахстана, начала госпрограмма «Информационный Казахстан-2020», одобренная в 2013 г. [2] Именно она поспособствовала формированию перехода к информативному сообществу, совершенствованию